

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра міжнародних відносин та зовнішньої політики

**РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА АРАБСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ЄГИПЕТ
(2011-2020 рр.)**

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи

на здобуття освітнього ступеню «магістр»

Виконала:

студентка VI курсу, групи 691м

Галузь знань:

29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 291

«Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Христоророва Юлія Сергіївна

Керівник:

кандидат історичних наук, доцент

Богданова Тетяна Євгенівна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Зовнішньополітичні пріоритети Єгипту визначаються проблемами внутрішньополітичного розвитку, регіональними та світовими тенденціями. Події 2011-2012 рр. на Близькому Сході і в Північній Африці призвели до дисбалансу політичної ситуації в регіоні, в зв'язку з чим намітилися нові орієнтири подальшої еволюції процесів, що відбуваються.

11 лютого 2011 року про свою відставку оголосив Моххамед Хосні Мубарак – четвертий Президент Арабської Республіки Єгипет (АРЄ), що протримався при владі 30 років. Це рішення стало поступкою вимогам сотень тисяч єгиптян, вийшли на центральну площу Каїраат-Тахрір 25 січня 2011 р. Так закінчилася ціла епоха в історії Єгипту.

Унікальність географічного положення відбилася на історичному шляху розвитку єгипетської держави. Єгипет розташований на африканському континенті, має вихід до двох морів і може бути віднесений до середземноморського регіону, є арабською державою і одним з центрів ісламського світу. Це дозволяє єгипетському керівництву реалізовувати багатовекторну зовнішню політику і вистояти відносини з державами різних регіонів. Серед геополітичних переваг також важливим є контроль над Синайським півостровом, що з'єднує африканський і азіатський континенти.

Єгипет традиційно розвивав багатовекторну політику, проте саме слабкі позиції правлячого режиму і набір загроз національній безпеці разом з соціально-економічними питаннями привели до зовнішньополітичних поступок і відходу від своєї провідної ролі в регіоні. Кластер проблем диктує необхідність реформ і пошуку фінансової підтримки ззовні, що і стимулює країну до активної зовнішньої політики в регіоні.

Єгипет прагне компенсувати важкі втрати, які він отримав в Африці, що мало серйозні наслідки для національної безпеки держави через відносне ігнорування Каїром континенту протягом майже двох десятиліть.

Після Арабської весни 2011 року Близький Схід вважається особливо конфліктогенним регіоном. Єгипет дотримується стратегічної політики, заснованої

на допомозі арабським країнам подолати свої кризи, щоб досягти безпеки та стабільності в регіоні та відобразити це на національній безпеці Єгипту з акцентом на принципі мирного врегулювання суперечок.

Президент АРС Ель-Сісі висловлює глибоке занепокоєння з приводу діяльності терористичних організацій в регіоні. Для протистояння потрібно діяти в коаліції та зупинити джерела фінансування тероризму. Головними союзниками у цій боротьбі є Королівство Саудівська Аравія та Об'єднані Арабські Емірати.

Об'єктом дослідження є зовнішня політика Арабської Республіки Єгипет.

Предмет дослідження – дослідження регіональної політики Арабської Республіки Єгипет у 2011-2020 рр.

Хронологічні межі дослідження охоплюють період 2011-2020 рр. *Нижня межа* – 2011 р. – обумовлена Арабською революцією в Єгипті та поваленням режиму М. Х. Мубарака, що стало поштовхом до перезавантаження зовнішньої політики. *Верхня межа* – 2020 р. – сучасний стан зовнішньої політики, зокрема, головування Єгипту в Африканському Союзі. З метою аналізу та порівняння зовнішньої політики Єгипту автор дещо розширює визначені хронологічні межі.

Мета роботи полягає у дослідженні регіональної політики Арабської Республіки Єгипет після Революції 2011 року.

Відповідно до мети, автор сформулював такі **завдання**:

- дослідити стан наукової розробки проблеми та джерельну базу дослідження;
- визначити методологію та понятійно-категоріальний апарат дослідження;
- охарактеризувати участь АРС в процесах близькосхідного врегулювання;
- дослідити участь Єгипту у протидії тероризму на Близькому Сході;
- проаналізувати стратегічні цілі АРС в африканському регіоні;
- охарактеризувати відносини Єгипту з африканськими країнами;
- описати співпрацю АРС з Африканським Союзом;
- розглянути співробітництво Єгипту в рамках Організації ісламського співробітництва;
- охарактеризувати співпрацю Ліги арабських держав та Єгипту.

Методи дослідження. Методологічну основу даної роботи складає сукупність філософських та наукових підходів до визначення та аналізу регіональної зовнішньої політики Єгипту. За допомогою компаративного аналізу було здійснено порівняльну характеристику певних змін у політиці країни до та після революції 2011 року. Серед загальнонаукових методів такі, як аналіз і синтез, індукція та дедукція, аналогія та класифікація, групування.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що запропонована тема є недостатньо вивченою у вітчизняній історіографії та полягає у тому, що у рамках проведеного наукового дослідження на рівні дипломної роботи магістра було здійснено аналіз концептуально-теоретичних розробок науковців у сфері міжнародних відносин та джерельної бази, які стосуються регіональної політики Арабської Республіки Єгипет на сучасному етапі.

Практичне значення роботи полягає у аналізі даної теми для широкого кола читачів. Дане дослідження написано для наукових цілей та в подальшому може використовуватися як основа для вивчення питання політики Арабської Республіки Єгипет. Також воно слугує певною науковою базою для студентів, аспірантів та викладачів.

Апробація результатів дослідження. Частина теоретичних положень та висновків цього дослідження знайшла відображення у виступах на 3-х наукових конференціях, зокрема, Міжнародній науково-практичній конференції «Пріоритетні напрями вирішення актуальних проблем суспільних наук» (м. Одеса, 18-19 жовтня 2019 р.), XXII Всеукраїнській науково-методичній конференції «Могилянські читання–2019» (м. Миколаїв, ЧНУ ім. Петра Могили, 11-16 листопада 2019 р.) та X Міжнародній науковій конференції «Аркасівські читання: гуманітарні дослідження в Європі на сучасному етапі розвитку науки» (м. Миколаїв, МНУ імені В.О. Сухомлинського, 1-2 червня 2020 р.).

Публікації. За темою магістерської роботи опубліковано 4 наукових праці, з них – 1 стаття у науковому фаховому журналі (у співавторстві з к. політ. н. І.В. Тихоненко) та 3 – матеріали конференцій.

Структура роботи відбиває поставлені перед дослідженням цілі та завдання. Робота складається з переліку умовних скорочень, вступу, чотирьох основних розділів, поділених на підрозділи, висновків, списку використаних джерел та літератури (127 найменувань українською, англійською та російською мовами). Загальний обсяг роботи становить 131 сторінку, з них основного тексту – 118 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДОСЛІДЖЕННЯ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено об'єкт, предмет, мету, основні завдання, територіальні та хронологічні межі, методологію та методи дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення дослідження та структуру роботи.

У **першому розділі** «Теоретико-методологічні засади дослідження регіональної політики АРС» подається аналіз стану наукової розробки та джерельної бази, проаналізовано понятійно категоріальний апарат, принципи, підходи та методи дослідження проблеми. Розділ включає в себе три підрозділи.

Використану для написання роботи літературу можна класифікувати за країнознавчим критерієм, виокремивши українських, російських дослідників, західних фахівців-міжнародників, а також єгипетських представників.

Серед українських фахівців дослідженням зовнішньої політики Єгипту займалися П. Бовсунівський, В. Петренко, В. Разіцький, М. Дзера та Р. Пасічний. Науковці розглядають Єгипет як місток між Африканським та Азійським континентами. Авторами подано політичний аналіз подій, що вплинуло на збільшення впливу Єгипту. Серед російських дослідників вагомий внесок у вивченні вектору зовнішньої політики АРС належить А. Калашниковій, С. Волкову, С. Старкіну та О. Чикризівій, які проаналізували основні вектори зовнішньоекономічної діяльності Єгипту на сучасному етапі його розвитку. Серед західних авторів варто виокремити працю британського науковця К. Екселл, американського дослідника Б. Барфі, К. Робі, Дж. Браун які досліджували значення Єгипту на африканському континенті. Серед єгипетських дослідників можна

виокремити Аміру Мохамед Абдель-Халім та її працю присвячену відносинам Єгипту та Африки, М. Камаль відзначає роль близькосхідної політики АРС та є дослідження Х. Мохамеда про головування Єгипту в Африканському союзі та шанси країни отримати вигоду з цього.

Методологічну основу дипломної роботи складає сукупність філософських та наукових підходів до визначення та аналізу регіональної зовнішньої політики Єгипту. Сукупність дослідних заходів і методів забезпечують емпіричний і теоретичний етапи наукового дослідження. Системний підхід використовувався для аналізу Єгипту та його зовнішньої політики в глобальному значенні – на міжнародній арені та регіональному – Близький Схід та Африканський континент. На підставі історичного методу і принципу об'єктивізму досліджені різні інтерпретації політики Єгипту в сучасній довідковій та навчальній літературі. Завдяки інституційному підходу виявлено взаємодія та співпраця АРС в регіоні, проаналізовано діяльність держави в міжнародних організаціях, що діють в регіоні.

З'ясовано, що багато дослідників відносить Єгипет до Близького Сходу. Популярний в перекладацькій середовищі словник Lingvo термін Middle East трактує двояко і з поясненнями: 1) Близький Схід (назва території на заході Азії і північному сході Африки); 2) Середній Схід (Близький Схід разом з Іраном і Афганістаном). Цей же словник термін Near East переводить як Близький Схід (назва території на заході Азії і північному сході Африки). У Britannica вказується, що в Близький Схід входять землі навколо південних і східних берегів Середземного моря, що тягнуться від Марокко до Аравійського півострова і Ірану, і навіть іноді включаються сусідні землі. Вони відзначають, що, як правило, Схід ділиться на три регіони: Близький, Середній і Далекі Схід.

У другому розділі «Близькосхідна політика АРС» досліджено головні питання політики Єгипту на Близькому Сході, а саме близькосхідного врегулювання та проблема тероризму.

Перший вектор зовнішньої політики АРС спрямований на процес близькосхідного врегулювання, іншими словами, на рішення Палестино-ізраїльських і міжпалестинських протиріч, в яких Єгипет прагне відігравати провідну

дипломатичну роль. Цей конфлікт також є каменем спотикання у відносинах між офіційною владою Єгипту і опозицією з 1979 року, так як керівники АРС, починаючи з Анвара Садата, який уклав Кемп-Девідські угоди з Ізраїлем, проводили курс на зближення зі Сполученими Штатами Америки і, відповідно, з Ізраїлем. Офіційний Каїр, як і влади інших арабських країн, проявляє заклопотаність з приводу ядерного арсеналу Ізраїлю, який, на думку експертів, налічує близько 200 ядерних боєголовок, включаючи авіабомби, боєголовки ракет і нестратегічну зброю. Єгипет не виношує планів створення і застосування атомної зброї, незважаючи на те, що таким є Ізраїль. Каїр сприймає ядерну зброю Ізраїлю швидше як засіб стримування, а не нападу.

Сучасний Близький Схід з його зростаючою геостратегічною та геоекономічною значимістю, а також з явно дестабілізаційними процесами в рамках так званої «арабської весни» по праву можна вважати найбільш конфліктогенною зоною світового простору. Уявлення про Арабський Схід пов'язані з численними збройними конфліктами, тероризмом, релігійним екстремізмом, соціально-економічною відсталістю, корупцією, проблемами з демократією, недотриманням цивільних свобод. Суперництво між найбільшими арабськими державами також має величезний конфліктний потенціал. Складність врегулювання виникаючих тут криз неабиякою мірою пов'язана з нашаруванням один на одного інтересів держав цього регіону, суперництва позарегіональних держав, міжнаціональних і міжрелігійних конфліктів. Невпинна хвиля тероризму, яка стоїть перед регіоном, яку в минулому розпочали терористичні організації, нібито ісламісти, як "Аль-Каїда", а в даний час - "Ісламська держава" в Іраку та Сирії (ISIS), яка на сьогоднішній день залишається головною загрозою.

У третьому розділі «**Африканський вектор зовнішньої політики АРС**» було проаналізовано політику Єгипту з країнами Африканського континенту та прослідковано зростання ролі Єгипту на континенті.

Єгипет відновлює свої сильні позиції в політичній, соціальній та економічній сферах Африки. На економічному рівні Єгипет виявив особливу зацікавленість у вирішенні питання боргів, які африканські держави заборгували багатим країнам. Міністерство закордонних справ Єгипту представило кілька пропозицій, в яких було

окреслено дорожню карту вирішення проблеми боргу на африканському континенті, включаючи скасування частини боргів, перепланування другої частини та закликаючи Світовий банк відігравати більш ефективну роль у фінансуванні економічного розвитку Африки та відродженні економіки країн Африки. Уряд Єгипту намагається позиціонувати себе в якості одного з лідерів африканського ринку і контактної точки для 54 країн континенту, щоб збиратися і спілкуватися.

Єгипет зацікавлений в політичному врегулюванні в Лівії, і він співпрацює з Алжиром і Тунісом (вісь сусідніх країн) для полегшення політичних переговорів між Сходом і Заходом. Крім активної співпраці та розширення своєї економічної діяльності в Африці, Єгипет має невирішені суперечки в регіоні. В першу чергу, важливо, що у Судану і Єгипту тривають свої суперечки щодо прикордонної області - «трикутника Халаїба», який в ХХ столітті контролювався Суданом, а тепер формально під владою Єгипту. Також країни не можуть дійти згоди про користування річкою Ніл. Ще один спір - провінція Дарфур у західній частині Судану, де останні 20 років практично не закінчувалася війна і загинуло до 300 тисяч осіб, а майже три мільйони жителів змушені були втекти з країни.

У четвертому розділі «Участь АРС в регіональних організаціях» оцінено співпрацю Єгипту з такими організаціями як: Африканський Союз, Організація Ісламського Співробітництва та Ліги Арабських Держав.

Єгипет сприяв штрафуванню рішень щодо тероризму на континенті та брав участь у консультаціях, вирішуючи майбутні питання без іноземних втручання, особливо в Лівії, і розбіжності між Сомалі та Кенії, де Єгипет відігравав посередницьку роль. Також, Єгипет провів конференцію з інвестицій в Африку і працював над вирішенням корінних проблем інвестицій на континенті та над створенням бачення Африканського Союзу через ідеї розвитку континентальної інфраструктури, продовжив він. Одним із пріоритетів головування Єгипту на чолі Африканського союзу було перш за все безпека і боротьба з тим, що Каїр називає тероризмом.

Розглянута співпраця з міжурядовою організацією, що охоплюють чотири континенти – Організація Ісламського Співробітництва. Президент Сісі підтвердив, що Єгипет зацікавлений в продовженні консультацій з генеральним секретаріатом

ОІС з питань, пов'язаних з роботою ісламської організації. Сісі наголосив на необхідності міжісламської єдності для збереження інтересів нації, зазначив прес-секретар. Зі свого боку, глава ОІС підтвердив підтримку своєї організації Єгипту в його боротьбі з тероризмом і екстремістської думкою. Обидві сторони обговорили засоби розширення співпраці на ісламському, арабською та африканському рівнях для задоволення сподівань народів регіону.

Проаналізовано співробітництво АРС та Ліги арабських держав – організації, що виникла для координації дій арабських країн. У 2015 р. країни Ліги арабських держав (ЛАД) домовилися про створення єдиних збройних сил. Про це повідомляє Associated Press з посиланням на президента Єгипту Абдул-Фаттаха Ас-Сісі. Як пояснив Ас-Сісі, спеціально сформована комісія за сприяння представників військових відомств країн ЛАД зосередиться на питаннях структури та механізму функціонування збройних сил. Передбачається, що об'єднані ВС будуть будуватися на добровільній основі, вони не будуть контролюватися жодною з арабських країн. За словами єгипетських представників, до складу ВС повинні будуть увійти близько 40 тисяч військовослужбовців, яких підтримуватимуть військові літаки, кораблі, і бронетранспортери. Для Єгипту залишається важливим участь у регіональних організаціях. Єгипет пропонує себе в якості фундаментального гравця для розвитку внутрішньоафриканської торгівлі та реалізації економічних реформ в ЛАД.

У **висновках** узагальнено головні результати поведеного дослідження:

1. Аналіз стану наукової розробки концептуально-правових засад теми дослідження, було класифіковано за країнознавчим критерієм, виокремивши українських, російських дослідників, західних фахівців-міжнародників, а також єгипетських представників. Українські вчені-міжнародники розглядали Єгипет як місток між Африканським та Азійським континентами. Російські вчені загалом досліджували політику минулого президента Хосні Мубарака, який займав пост з 1981 до 2011 року. Проаналізовані дослідження західних політологів-міжнародників допомогли проаналізувати зміни у політиці Хосні Мубарака та діючого президента Абдель Фаттах Ас-Сісі. Єгипетські дослідники вивчали стратегічне партнерство

Єгипту в регіоні, як Африканському, так і Близькосхідному. Також, дослідники виділяли важливу роль Єгипту в регіональних організаціях.

Розкрито джерельну базу дослідження регіональної політики Єгипту на сучасному етапі. Матеріали, використані при написанні роботи, умовно можуть бути поділені на кілька груп: документи міжнародних організацій (до цієї групи увійшли матеріали міжнародних конференцій та зустрічей); виступи, промови, інтерв'ю політичних діячів, публікації ЗМІ, довідкові та статистичні видання.

У роботі було використано головні загальнонаукові методи дослідження та спеціальні методи дослідження міжнародних відносин. Серед загальнонаукових методів такі, як аналіз і синтез, індукція та дедукція, аналогія та класифікація, групування. У конкретному науковому дослідженні емпіричні та теоретичні методи виступають разом, доповнюють один одного. На підставі історичного методу і принципу об'єктивізму досліджені різні інтерпретації політики Єгипту в сучасній довідковій та навчальній літературі. Завдяки інституційному підходу виявлено взаємодія та співпраця АРС в регіоні, проаналізовано діяльність держави в міжнародних організаціях, що діють в регіоні. Методологічну основу курсової роботи складає сукупність філософських та наукових підходів до визначення та аналізу регіональної зовнішньої політики Єгипту.

2. Вивчивши понятійно-категоріальний апарат було дослідження багато термінів та понять, які допомогли в написанні роботи. Так, в дослідженні політологів-міжнародників різняться підходи щодо поняття «Близький Схід», «Арабська весна», «регіональна безпека». Відзначають, що, як правило, Схід ділиться на три регіони: Близький, Середній і Далекий Схід. У 2004 р президент США Дж. Буш ввів у політичний лексикон новий термін – «Великий Близький Схід» (Greater Middle East). Автори знаменитої енциклопедії Americana також в Близький Схід включають Об'єднану Арабську Республіку, вказують, що вона складається з Єгипту і Судану.

3. Зовнішня політика Єгипту за останні три десятиліття була спрямована на вирішення двох основних завдань: як стримати амбіції Ізраїлю і як вирішити палестинську проблему, яка є ядром близькосхідної кризи. Це завдання, складна сама по собі і ускладнена через багатогранного характеру конфлікту, ще більш

ускладнюється розбіжностями між арабами і нездатністю деяких зайняти раціональну позицію або відмовитися від короткозорою політики щодо цієї проблеми. Єгипетсько-ізраїльські відносини на сучасному етапі від «крихкого миру» прийшли до стану «таємного союзу». Про це свідчать факти спільної операції єгипетських та ізраїльських військ проти бойовиків на Синаї. І хоча багато єгиптян розглядають Ізраїль як потенційну загрозу і співчувають палестинцям, нинішня ситуація боротьби з тероризмом змушує зберігати взаємодію між країнами.

4. Сучасний Близький Схід з його зростаючої геостратегічної та геоекономічної значимістю, а також з явно дестабілізаційними процесами в рамках так званої «арабської весни» по праву можна вважати найбільш конфліктогенною зоною світового простору. На інавгураційній промові 2014 року президент АРЕ заявив, що Єгипет прагне встановити владу і прагне захистити мир, а не агресію; відстоюючи справедливість і прагне викоринити тероризм і поширити натомість безпеку як в країні, так і в регіоні. Ас-Сісі наголосив, що безпека Арабської затоки є невід'ємною частиною безпеки Єгипту, а загрози безпеці Перської затоки стануть червоною лінією для Єгипту. У 2016 році Єгипет бере участь у навчанні "Грім Півночі", яке передбачає наземні, повітряні та військово-морські сили. Збройні сили з 20 країн розпочали маневри на північному сході Саудівської Аравії, які офіційне агентство Саудівської преси (SPA) назвало одним із найбільших у світі військових навчань. Головною метою навчань було покращити підготовку у відповідь на загрозу, яку представляють "терористичні групи".

5. Охарактеризовано відносини Єгипту з Африканськими країнами. З моменту інавгурації на початку червня 2014 року президента А.Ф. ас-Сісі зовнішня політика АРЕ вже встигла відзначитися рядом важливих для країни подій, що показують зовнішньополітичні пріоритети нового глави держави. В першу чергу, на регіональному рівні. У 2017 році Єгипет імпортував товари з Африки на суму 1,8 млрд. дол. США, що становить 3% загального імпорту Єгипту. Експорт країни до Африки склав 3,2 млрд. дол. США, або 12% від загального експорту Єгипту на 2017 рік. Єгипет входить до числа 44 країн, які підписали Об'єднаний текст Африканської

континентальної зони вільної торгівлі (AfCFTA) на 10-му позачерговому засіданні Африканського Союзу 21 березня 2018 року, що відбувся в Кігалі, Руанда.

6. Сформовано стратегічні цілі АРС в Африканському регіоні. Уряд Єгипту намагається позиціонувати себе в якості одного з лідерів африканського ринку і контактної точки для 54 країн континенту, щоб збиратися і спілкуватися. Міністр з інвестицій та міжнародного співробітництва Єгипту Цукор Наср неодноразово підкреслював прагнення її уряду розширювати торговельні та інвестиційні зв'язки з іншою частиною Африки. У квітні 2011 року МЗС Єгипту також заснував дві нові дипломатичні посади, а саме: заступника міністра закордонних справ в африканських справах і помічника міністра закордонних справ у справах Судану і Південного Судану. У 2013 році уряд створив нове Агентство єгипетського партнерства, яке почало функціонувати в червні 2014 року з метою направлення спеціалістів з розвитку в африканські та ісламські країни і надання допомоги в організації програм розвитку в цих державах. Єгипетська зовнішня політика особливо зосереджена на сусідніх з Єгиптом країнах, зокрема, в басейні річки Ніл і на Африканському Розі. Проблема води Нілу була одним з основних аспектів зближення між Єгиптом і Східною Африкою.

7. Описано співпрацю АРС з Африканським союзом. Будучи одним із засновників Організації африканської єдності і головою в 1964, 1989 і 1993 роках, Єгипет не новачок в таких важливих континентальних ролях. Проте, це перший випадок з часу заснування АС в 2002 році, коли Єгипет отримує можливість управляти справами організації. Це значна подія, враховуючи морозні відносини останніх років між АС і Єгиптом. У 2013 році Єгипет був відсторонений від Союзу після політичної кризи в країні під час Арабської весни 2011 року. Одним із пріоритетів головування Єгипту на чолі Африканського союзу буде перш за все безпека і боротьба з тим, що Каїр називає тероризмом. Економічний розвиток також оголошено єгипетською владою. З цією метою єгипетські компанії, безсумнівно, будуть змушені вкладати більше коштів в інші африканські країни. Що стосується реформ АС, Єгипет заохочує держави-члени, які ще не зробили цього, ратифікувати Континентальної зону вільної

торгівлі (СФТА), панафриканської економічну зону. В цьому відношенні президент Сісі продовжить роботу свого руандійського колеги Пола Кагаме.

8. Розглянуто співробітництво Єгипту в рамках Організації ісламського співробітництва. Президент Абдель Фаттах ель-Сісі підкреслив зацікавленість Єгипту в підтримці Організації ісламського співробітництва (ОІС) та підвищенні її ролі перед обличчям сучасних викликів ісламському світу. Варто відзначити, що Організація ісламського співробітництва (ОІС) є постійним членом Організації Об'єднаних Націй і є другою за величиною міжурядовою організацією з 57 країн, що представляють 4 континенти. ОІС залишається важливим культурним та соціальним осередком співпраці.

9. Охарактеризовано співпрацю Ліги Арабських Держав та Єгипту. Єгипет пропонує себе як фундаментального гравця для розвитку внутрішньоафриканської торгівлі та реалізації економічних реформ в ЛАД. У 2015 р. країни Ліги арабських держав (ЛАД) домовилися про створення єдиних збройних сил. Про це повідомляє Associated Press з посиланням на президента Єгипту Абдул-Фаттаха Ас-Сісі. Про створення армії лідери арабських держав домовилися на саміті в єгипетському Шарм-ель-Шейху. Основними темами переговорів стали військові конфлікти в Сирії і Ємені. Як пояснив Ас-Сісі, спеціально сформована комісія за сприяння представників військових відомств країн ЛАД приділить увагу питанням структури та механізму функціонування збройних сил. Передбачається, що об'єднані ВС будуть будуватися на добровільній основі, вони не будуть контролюватися жодною з арабських країн.

Список публікацій здобувача

1. *Тихоненко І. В., Христоророва Ю. С.* Участь Арабської Республіки Єгипет у протидії тероризму на Близькому Сході за президентства А. Ф. ас-Сісі // *Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI.* 2019. № 1. С. 147-154.
2. *Христоророва Ю.С.* Африканський вектор зовнішньої політики АРС за президенства А.Ф. Ас-Сісі // *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритетні напрями вирішення актуальних проблем суспільних наук».* Одеса, 18-19 жовтня 2019 р. С. 114-116.

3. *Христоророва Ю.С.* Боротьба з тероризмом як напрям регіональної політики АРС // Могилянські читання – 2019 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні : глобальний, національний та регіональний аспекти : XXII Всеукр. наук.-метод. конф. : тези доп. Політична наука в Україні та зарубіжжі. Міжнародні відносини та світова політика, Миколаїв, 11-16 листоп. 2019 р. / ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. С. 58-60.
4. *Христоророва Ю.С.* Участь Єгипту в миротворчих операціях ООН на Африканському континенті // Аркасівські читання: гуманітарні дослідження в Європі на сучасному етапі розвитку науки. Матеріали X Міжнародної наукової конференції (1-2 червня 2020 р.). Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2020. С. 105-107.

АНОТАЦІЯ

Христоророва Ю.С. Регіональна політика Арабської Республіки Єгипет (2011-2020 рр.). – На правах рукопису.

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2020.

Події «Арабської весни» 2011-2012 р. сколихнули весь Близький Схід та Африку. Єгипет не став винятком, після революції та повалення режиму Хосні Мубарака, політика Єгипту стала приділяти більшу увагу Африканському континенту. Зважаючи на конфліктність та нестабільність Близького Сходу Єгипет проводить миротворчу політику в регіоні. Головними викликами на сьогоднішній день залишається проблема тероризму, бідності та територіальні суперечки.

У процесі дослідження автор приходить до висновку, що географічне положення Єгипту дає йому можливість розвивати відносини як з Африканським континентом, так і Близьким Сходом. Єгипет активно співпрацює з регіональними організаціями задля безпеки як національної, так і регіональної.

Ключові слова: АРС, Єгипет, Близький Схід, Африканський континент, регіональна політика.

SUMMARY

Khrystodorova Yu. Regional policy of Arab Republic of Egypt in 2011-2020. – Manuscript.

Graduate work for obtaining Master's Degree. – Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2020.

The events of the Arab Spring 2011-2012 shook the entire Middle East and Africa. Egypt was no exception, and after the revolution and the overthrow of Hosni Mubarak's regime, Egyptian politics began to pay more attention to the African continent. Given the conflict and instability of the Middle East, Egypt is pursuing a peacekeeping policy in the region. The main challenges today remain terrorism, poverty and territorial disputes.

In the process of research, the author concludes that the geographical location of Egypt gives him the opportunity to develop relations with both the African continent and the Middle East. Egypt is one of the most developed countries in Africa and the most developed in North Africa, which makes it possible to be a leader on the continent. Egypt pursues a strategic policy based on helping Arab countries overcome their crises to achieve security and stability in the region.

President El-Sisi is deeply concerned about the activities of terrorist organizations in the region. In order to confront, it is necessary to act in a coalition and stop the sources of terrorist financing. Egypt actively cooperates with regional organizations for both national and regional security.

Key words: ARE, Egypt, Middle East, African continent, regional policy.